

Előterjesztés
Felsőlajos Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2009. november 30-i ülésére

Tárgy: Felsőlajos Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2010. évi költségvetési koncepciója

Az előterjesztést készítette:

Tengölics Judit
Adó-Pü. iroda vezető

Tárgyalásra és véleményezésre megkapta:

Törvényességi ellenőrzésre megkapta:

Muhariné Mayer Piroska
aljegyző

Kutasiné Nagy Katalin sk.
jegyző

E L Ő T E R J E S Z T É S

Felsőlajos Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2009. november 30-i ülésére

Tárgy: Felsőlajos Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2010. évi költségvetési koncepciója

Iktatószám: II/747/1/2009.

Az Államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. tv. 70.§. előírása értelmében a polgármesternek november 30-ig kell, a Képviselő-testület elé benyújtania a jegyző által elkészített következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót. E kötelezettségnek eleget téve, a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően, az abban foglalt határidőt betartva kerül benyújtásra, illetve megtárgyalásra a következő évi költségvetési koncepció.

Mivel kényszerpályán mozog a magyar költségvetési politika, valós választási lehetőségei nincsenek. Ez a sodródó bizonytalanság az egyik legnagyobb, a finanszírozás adataiban is jól látható kockázati tényező. Véleményem szerint ilyen bizonytalan körülmények között önkormányzatunknak még nem kellett koncepciót készíteni. Ezt a helyzetet a mindenki által ismert pénzügyi és az annak következményeként jelentkező és egyre jobban érezhető gazdasági válság idézte elő, illetve tetézte a korábban is jelen levő nehéz gazdasági helyzetet.

Az eddig elmondottak azonban jelenleg- s ezt örömmel jelentem be – önkormányzatunkra nézve az ésszerű és takarékos gazdálkodás miatt nem érezhetőek annyira számottevően.

A koncepció készítésének időpontjában nagyon kevés konkrét információ áll az önkormányzat rendelkezésére. Ezért a koncepció kialakításánál mind az állami normatívák, mind pedig az egyéb támogatási tételek vonatkozásában sok esetben tájékozatlanok, illetve bizonytalanok vagyunk. Azt mindenképpen tudjuk, hogy a pénzügyi válság, valamint az azt követő gazdasági válság ismeretében sok jóra nem számíthatunk. Mindezek ellenére a legfontosabb célok meghatározásához figyelembe vettük az érvényben lévő korábbi testületi határozatokat, a 24/2007(V.30)ÖH alapján elfogadott gazdasági programot, szakmai koncepciókat és az idevonatkozó hatályos felsőbb szintű jogszabályi előírásokat is. Mivel a koncepció készítés időpontjában mind a bevételi források, mind pedig a kiadási tételek nagyságrendje még nem teljes körűen ismert, a tételes számszaki előterjesztéssel még nem áll módomban előállni. Ez alól kivételt képeznek az önkormányzat saját bevételei, amelyeket megpróbálunk becslés alapján megállapítani, illetve számszerűsíteni.

Néhány gondolattal szeretném érzékeltetni a helyi önkormányzatok 2010. évi forrás szabályozását:

Helyi önkormányzatok támogatása

A helyi önkormányzatok támogatását a központi költségvetési kapcsolatokból származó források – az állami hozzájárulások és támogatások, az átengedett személyi jövedelemadó, továbbá az EU-s források társfinanszírozása – valamint az Európai Unióból érkező támogatások együttesen határozzák meg. A törvényjavaslat önkormányzati gazdálkodást meghatározó rendelkezéseit, a gazdálkodás pénzügyi feltételrendszerét áttekintve megállapíthatjuk, hogy 2010-ben is elmarad az önkormányzatok gazdálkodásának átfogó reformja.

A feladat és hatásköri rendszer lényegi változtatására nem kerül sor, a gazdálkodás pénzügyi feltételrendszere alapvetően változatlan. A feladatellátás vonatkozásában változást jelent viszont, hogy a helyi iparüzési adó bevétel egy bizonyos időponttól kezdve az állami költségvetésbe folyik be az APEH-on keresztül. Azt azonban még nem tudjuk, hogy ez jövő évben egyáltalán jelent-e és mekkora feladatcsökkenést.

A helyi önkormányzatok központi költségvetési kapcsolatokból származó bevételei együttesen a 2009. évi bázis előirányzathoz viszonyítva csökkennek. A központi költségvetés fő számaina a parlament már elfogadta. Ebből kiderül, hogy az önkormányzatok finanszírozása összességében 70 milliárd forinttal kevesebb, mint az előző évi. Jelenlegi információink szerint például az oktatási normatívák annyival csökkennek, mint amennyi közteher csökkenés (Tb. járulék összege), az átengedett személyi jövedelemadó helyben maradó része önkormányzatunknál az előző évihez képest 11,9%-al nő. Azt jelen pillanatban még megbecsülni is nehéz lenne, hogy ezen belül egyes önkormányzatok milyen mértékben részesednek az átengedett SZJA további forráslemeiből. Úgy gondolom, hogy hasznos dolog óvatosságnak lennünk, mert így elkerülhetünk esetlegesen adódó kellemetlen meglepetéseket is.

Bevételek várható alakulása:

Állami támogatások

Az önkormányzatok forrásszabályozásának főbb jellemzői a jövőben is a normativitás és a feladatarányosság.

Az állami támogatások aránya a következő évben is meghatározó nagyságrendet képvisel a bevételi források között. Ezért egyáltalán nem mindegy, hogy a támogatás mértéke hogyan változik. Előzetes információk alapján és a költségvetési tárgyalások jelenlegi szakaszának megfelelően a normatív támogatások fajlagos értékei általában csökkennek. A jelenlegi információk csak arra elegendőek, hogy megbecsüljük a normatív támogatások várható nagyságrendjét, de úgy tűnik, hogy önkormányzatunk sajnos egy bázisszintű normatív támogatással is elégedett lehet. Attól függetlenül, hogy 2010. évben nem számolunk oktatási normatív támogatásokkal nem mindegy, hogy azok mértéke hogyan alakul, mert a működés során támogatásokkal és saját bevétellel nem fedezett részt önkormányzatunknak a gesztor intézmény felé meg kell téríteni. Sajnos az már biztosnak tűnik, hogy az oktatást érintő kistérségi támogatás csökkenni fog, amely önkormányzatunkra nézve több millió forint forráscsökkenést jelenthet közvetett módon, mert ezt a támogatást a gesztor intézmény kapja, de a támogatás csökkenést meg kell finanszíroznunk.

Személyi jövedelemadó

A törvény szerint a személyi jövedelemadóból a helyi önkormányzatokat - a korábbi évekkel azonos arányú – 40 %-os részesedés illeti meg. Ez azt jelenti, hogy a településre kimutatott személyi jövedelemadó 8%-a illeti meg közvetlenül a települési önkormányzatot. A további 32 % pedig különböző jogcímenek, lakosság-szám arányosan és az intézményben ellátottak után, valamint a települési önkormányzatokat - a bevételeiben meglévő aránytalanságok csökkentését szolgáló - jövedelem-differenciálódás mérséklése címén illeti meg. Az átengedett személyi jövedelemadó a központi költségvetés alapján, mint már említettem 11,9%-kal emelkedik az előző évhez képest . Amennyiben hasonló mértékű növekedés következne be, akkor aránylag kedvezőbb helyzet alakulhat ki önkormányzatunknál. Ez azért is lényeges a jelenlegi helyzetünkben, mert a költségvetésből származó forrásaink zömét az említett támogatás teszi ki.

Gépjárműadó

A gépjárműadó bevétele az önkormányzat összes bevételeinek több mint 10 %-át teszi ki, tehát jelentős bevételi forrássá minősült. A gépjárműadóról szóló 1991.évi LXXXII. tv. alapján a belföldi gépjárművek után a települési önkormányzat által beszedett adó 100 %-a továbbra is az önkormányzatot illeti meg. Mivel adó mérték emelés történik, lényegében az előző évi bevétel nagyságrendjével, illetve jó esetben szerény növekedéssel is számolhatunk.. Ez számszakilag azt jelenti, hogy kb. 10 millió Ft lesz a gépjárműadó bevétel.

Egyéb adók és bírságok

A termőföld bérbeadásából származó jövedelem utáni - a települési önkormányzat által beszedett – személyi jövedelemadó 100%-a a földterület fekvése szerinti települési önkormányzatot illeti meg az eddigieknek megfelelően. Itt meg kell azonban jegyezni, hogy eddig ilyen címen bevételhez az önkormányzat nem jutott.

A települési önkormányzat jegyzője által külön jogszabályban meghatározott esetben jogerősen kiszabott környezetvédelmi bírság teljes összege, környezetvédelmi felügyelőség által a települési önkormányzat területén jogerősen kiszabott és abból befolyt környezetvédelmi bírságok összegének 30 %-a az illetékes települési önkormányzatot illeti meg.

A szabálysértési pénz – és helyszíni bírságból származó önkormányzati költségvetési elszámolási számlára, vagy annak alszámlájára érkezett bevétel 100 %-a – független a jogerős kiszabást végző szervtől- az önkormányzatot illeti meg.

Ezek a forrás-nemek eddig az önkormányzat számára nem jelentettek számottevő forrást, de azért foglalkozunk vele a koncepcióban, mert bármikor előfordulhatnak ilyen bevételek.

Helyi adók

A saját bevételeink legjelentősebb tétele a helyi iparüzési adó. Ennél a bevételi forrásnál azonban – mint már korábban jeleztem -, lényeges változás következik be. Ez azt jelenti, hogy 2010. évben ezt az adónemet a jogszabályi változásoknak megfelelően nem közvetlenül az önkormányzatok, hanem az APEH fogja kezelni. Sajnos várhatóan ez a bevételi forrás csökkenni fog, amelynek valószínűségét a pénzügyminiszter személyesen is kijelentette. Ennek ellenére bízunk abban, hogy ez adóbevétel, amely valószínűleg részben helyi adóként, részben pedig más adónem formájában, de közel bázis szinten befolyik az önkormányzat forrásai közé, amelynek összege kb. 17 millió forint lehet. Attól, hogy az adóbeszedés módja megváltozik, továbbra is az a célunk, hogy a nettó árbevételek az előző évhez képest ne csökkenjenek, illetve az adó alapjának növekedése (árbevétel növekedés) miatt esetleg emelkedjenek. Bízunk abban, hogy az eddigi potenciális adóbefizetők megmaradnak, sőt esetleg újjal, vagy újjakkal egészülnek ki, és így nem kell számolnunk az iparüzés adó bevételénél kieséssel.

A helyi adók közül lényegesen kisebb jelentőséggel bír az idegenforgalmi adó. Ennek bevétele kiszámíthatatlan, befolyása igen rapszodikus. Többletbevétellel nem számolunk. Egyébként ezen bevételi forrás több éves átlaga 50 eFt körül van.

Alaptevékenység bevételei és egyéb bevételek

Ezek a bevételi források nem meghatározó jelentőségűek, de azért nem is elhanyagolhatóak (bérleti díjak, kamatbevételek, stb.). Ezek együttes várható bevétele 1,2 millió forint.

Mivel a központi költségvetési támogatások az önkormányzatok dologi kiadásainak növelésére forrástöbbletet nem tartalmaznak, a saját bevételek növelésének jelentősége megnövekszik. Ezért törekedni kell arra, hogy minden lehetséges eszközt kihasználjunk ezen források növelése érdekében.

Előző évi pénzmaradvány

Valószínűnek látszik, hogy az előző évhez hasonlóan számolhatunk jelentősebb összegű pénzmaradvánnyal. Ha ez a várakozás valósággá válik, nagy megnyugvást jelenthet az önkormányzat számára, mert jelentősen hozzájárulhat a pénzügyi stabilitás megőrzéséhez. Amennyiben a helyi iparüzési adó és a gépjárműadó 2009. évi teljesülése eléri, vagy meghaladja az előirányzatot, akkor véleményem szerint 9-10 millió Ft összegű pénzmaradvánnyal számolhatunk.

Felhalmozási célú bevételek

A felhalmozási bevételek különböző tárgyi eszközök és egyéb önkormányzati vagyон esetleges értékesítéséből befolyt összeg lehet, ill. a jövő évi pályázatokon elnyerhető támogatások összege. Mivel a leírt források teljesen bizonytalanok, még becsülni sem lehet a nevezett források összegét.

Kiadások várható alakulása

Az előzőekben ismertetett bevételi lehetőségek figyelembevételével állítottuk össze elképzeléseinket a kiadások alakulásáról.

A helyzetet reálisan mérlegelve – konkrét számok ismerete nélkül- megállapítható, hogy az önkormányzat helyzete nehéz. Elképzelhető ugyanis, hogy rosszabb esetben az önkormányzat bevételei csökkennek, jobb esetben pedig szinten maradnak. A jelenlegi helyzet így arra ösztönöz bennünket, hogy óvatosan kezeljük a jövő évi költségvetést a kiadások vonatkozásában is. Külön megemlíteném, hogy a korábbi költségvetési koncepciókhoz képest nagy veszélyt rejteget a kialakult pénzügyi és gazdasági válság okozta infláció és az ezzel összefüggő egyéb gazdasági körülmények hatása.

Személyi juttatások alakulása

A központi irányelvek kötelező bérnövekedéssel nem számolnak. A makrogazdasági prognózisok szerint a költségvetési szférában a reálkeresetek nem növekednek.

Ami a szabályozást illeti:

- marad a 2009-ben a hatályos közalkalmazotti illetménytábla, valamint a köztisztviselői illetményalap
- megszüntetésre kerül a 13. havi illetmény jogintézménye
- a bérrendszerekben a soros előmenetek hatása jövőre is érvényesül.

Az önkormányzatnál dolgozó köztisztviselők személyi juttatásait és az ezzel kapcsolatos egyéb kiadásokat pénzeszköz átadás formájában jövő évben is az eddigi gyakorlatnak megfelelően meg kell finanszírozni a lajosszizei önkormányzat felé. Itt mindenképpen számolunk pénzeszköz átadás csökkenéssel, mert a kirendeltség-vezető személyi juttatása szülősi szabadság miatt nem merül fel.

2010. évben némi gyógyírt jelenthet az a jogszabályi változás miatt bekövetkező nettó átlagkereset növekedés, amely a személyi jövedelemadó törvény módosításának a következménye. Ennek az a lényege, hogy a legalacsonyabb mértékű adókulcs alá eső személyi juttatás sávhatárát 5 millió forintra felemelték. Az is igaz azonban, hogy változik az adóalap számításának módja is, amely szuperbruttósítást jelent.

Munkaadót terhelő járulékok

A munkaadót terhelő társadalombiztosítási járulékok mértékei 2010 évben az előző évhez képest csökkennek, mert 2009. júliusától 5 %-kal mérsékeltek a járulék terheket. Tehát ez azt jelenti, hogy ezen kiadások az előző évhez képest csökkennek ugyan, de sajnos mint már említettük, ezt a csökkenést a normatívák csökkentésével vissza is veszik.

Dologi kiadások

A dologi kiadások központi költségvetési hozzájárulásból történő emelésére – hasonlóan a korábbi évekhez- az elkövetkező évben sem lesz lehetőség. E kiadások bővülése a helyi bevételi lehetőségek fokozottabb kiaknázása révén valósulhat meg, illetve még tovább kell szigorítani e téren a takarékossgot, valamint az olcsóbb beszerzési lehetőségek kihasználását. Amennyiben a források mégis lehetővé tennék, akkor mindenképpen célszerű és indokolt lenne egy inflációt követő növekedést megvalósítani. Ez fokozottan vonatkozik az energiahordozók költségeire. Ami a dologi kiadások növelését még indokoltabbá teszi az, hogy 2009. II. félévétől 5%-al növekedett az ÁFA mértéke.

Szociális kiadások alakulása

A szociális és gyermekjóléti ellátás esetében 2010-ben az előző évhez képest várhatóan 4-5%-os támogatás csökkenéssel számolhatunk. A nyugdíjminimum összege várhatóan továbbra is 28.500.-Ft lesz. A pénzbeli és természetbeni juttatások esetében 2009-ben megkezdett új közfoglalkoztatási program folytatódik, ahol a közfoglalkoztatási törvény szerint ténylegesen kifizetett költségek 95%-át igényelhetjük vissza a költségvetésből. Amennyiben az állami foglalkoztatási szolgálat sem foglalkoztatást, sem képzést nem tud nyújtani és az önkormányzat sem szervezi meg a közfoglalkoztatást, úgy az önkormányzat új ellátást, úgynevezett rendelkezésre állási támogatást biztosít, amelynek összege a nyugdíjminimummal megegyező.

Sport és egyéb szervezetek támogatása

Mint minden kiadási tétel nagyságrendjét, úgy ezt is befolyásolják a rendelkezésre álló források. Mivel önként vállalt feladatról van szó elképzelhető, hogy bázisszintű, de legfeljebb az önkormányzat működési és egyéb kiadási tételeinek növekedésével azonos szintű emelés várható.

Felhalmozási kiadások

Az intézmények működtetése (attól függetlenül, hogy tagintézményi formában működnek) - tehát általában a működőképesség biztosítása - mindenképpen prioritást élvez, ugyanis itt a kötelező feladatok végrehajtásáról van szó. Ezért felhalmozási kiadásokra csak a működési kiadások biztosítása után megmaradó források használhatók fel. Ezen kívül – amennyiben nem kell működtetésre fordítani – a felhalmozási forráskeretet bővíti a különböző tárgyi eszközök, egyéb önkormányzati vagyon esetleges értékesítéséből befolyt összeg, pályázati összegek.

A korábbi évekről, illetve évről sem sajtóterős sem pedig pályázaton nyert befejezetlen beruházásunk nincs.

Amennyiben a működési költségek biztosítása mellett lehetőségünk nyílik felhalmozásra, akkor javaslom, hogy a következő beruházások mindenképpen élvezzenek prioritást:

- 500 fm járda megépítése
- szilárd burkolatú belterületi utak felújítása
- templom építéséhez az önkormányzat részéről forrás biztosítása (pénzeszköz átadás)
- játszótéri eszközök beszerzése, építése
- pályázatos beruházás esetén saját erő biztosítása (iskola korszerűsítés)

A két tagintézmény által leadott felhalmozási kiadásokkal kapcsolatos igények az előterjesztés mellékletét képezik. Az intézményi tárulási megállapodás alapján a felhalmozási kiadások finanszírozása a két önkormányzat külön megállapodása alapján történik.

Tartalék alakulása

A költségvetés összeállítását illetve a tervezés során mindenképpen törekedni kell arra, hogy valamilyen mértékű tartalék rendelkezésre álljon az önkormányzat részére. Erre nagy szükség van a tervezés során nem ismert, menet közben jelentkező különböző többletkiadások, vagy bevételecsökkenések fedezetére. Ezen kívül – amennyiben nem rendelkezünk tartalékkal – szinte lehetetlenné válik a különböző pályázatokon való részvétel.

Összegezve

Az eddigiekben ismertetett feltételrendszer lényegében a parlament elé terjesztett törvénytervezet alapján került előterjesztésre. Azonban a koncepció készítés időpontjában még olyan kevés konkrét információval, illetve ismeretanyaggal rendelkezünk, hogy a

koncepció mind a bevételi oldalról, mind pedig a kiadási oldalról eléggé megalapozatlannak tűnhet.

Várható, hogy a koncepció alapját képező ismeretekhez képest az adatok, szabályozások bizonyos része módosulni fog az önkormányzatok tekintetében is. Reméljük, hogy ezek a módosulások önkormányzatunkra nézve kedvező hatást fognak jelenteni.

A 2010. évi költségvetés előkészítésének jelenlegi szakaszában, mostani ismereteink szerint elmondható, hogy az előző évhez képest még nehezebb helyzetben vagyunk. Ennek alapvető oka egyrészt az, hogy a források – főleg, amelyek az állami támogatásokat illetik – csökkenésével kell számolnunk, másrészt pedig nagyon bizonytalan a pénzügyi és gazdasági válság kimenetele.

Enyhítheti helyzetünket az a tény, hogy várhatóan nagyobb összegű pénzmaradvánnyal számolhatunk. Az év hátralévő részében (lényegében egy hónap) mindent meg kell tenni, hogy ez az összeg minél nagyobb legyen.

Természetesen az előzőekben ismertetett koncepció az önkormányzat egészére vonatkozik, tehát benne foglaltatik az önkormányzat tagintézményi keretek között működő óvodai nevelés és iskolai oktatás is.

Mindenképpen el kell érni, hogy feladataink végrehajtásához sem rövid, sem pedig közép vagy hosszabb távú hitel felvételhez ne kelljen folyamodni. Ez alól kivételt képezhet a bevételek és kiadások nem azonos időben való teljesülése miatti folyószámla-hitel igénybevétele.

Az előterjesztésben foglaltak alapján kérem, szíveskedjenek megvitatni a 2010. évi költségvetési koncepciót és a tervezési elvek meghatározásával döntsenek a költségvetési tervezés további menetéről.

Felsőlajos, 2009. november 12.

Csordás László sk.
polgármester

Határozati javaslat

...../2009.(....)ÖH.
Felsőlajos Község Önkormányzata
Képviselő-testületének 2010. évi
költségvetési koncepciója

Határozat

Felsőlajos Község Önkormányzatának Képviselő-testülete megvitatta a 2010. évi költségvetési koncepciót és a tervezői munka további feladatait az alábbiak szerint határozza meg:

A költségvetés véglegesítése során a következő alapelveket kell érvényesíteni:

- A bevételek tervezésénél reálisan számba vehető és teljesíthető előirányzatok kialakítására kell törekedni.
- A tagintézmény, valamint az egész önkormányzat működési feltételeinek biztosítása elsőbbséget élvez.
- Új fejlesztés csak megfelelő pénzügyi fedezet esetén kezdhető.
- Törekedni kell arra, hogy a kötelezően előírt átsorolásokat, jubileumi jutalmakat minden területen biztosítani kell, létszám leépítése nélkül.
- Törekedni kell arra, hogy a dologi kiadások legalább inflációt követő növekedése beépüljön a következő évi költségvetésbe, az ÁFA növelés miatti áremelkedés hatása érvényesüljön
- Törekedni kell a fejlesztési célú források feltárására annak érdekében, hogy a koncepcióban felsorolt és fel nem sorolt, de szükségszerűen felmerülő beruházási, felújítási feladatok végrehajthatók legyenek.
- Az előre nem látható esetek kezelhetősége és a pályázatokon való részvételek érdekében a költségvetésben általános tartalékot kell képezni.

Felelős: Képviselő-testület, polgármester

Határidő: 2009. november 30.
2010. február 15.

Felsőlajos, 2009.november 12.

Csordás László
polgármester